

O d e z w a.

Polki!

Zabłyła pożądana chwila naszego wybawienia — lecz jest ona istotnie dopiero zarniem wielkiego dzieła, które żeby ukończyć zupełnie, potrzebuje jeszcze wielkich trudów, wielkich poświęceń, a szczególnie połączonych usiłowań w każdym, by też i najdrobniejszym zawodzie. — Chociażbyśmy obmyślali złożenie się najpomysłniejszych okoliczności dla sprawy naszej, widzimy jasno, że krew płynąć musi. Polki! naszym więc jest obowiązkiem przysposobić i obmyślić wszystko, co potrzebnem jest do niesienia pomocy i ulgi braciom naszym, którzy krew przelewać będą, aby, gdy nadejdzie chwila cierpień ich, już wszystko gotowem było i drobne starania nie odrywały nas od zupełnego oddania się służeniu im. — Z tych powodów zawiązała się z kobiet *Opieka dla rannych*, której urządzenie niżej wymienimy. W wezwaniu osób do składek téjże *Opieki* brało się wzgląd na to, by wybrać osoby te, które, mając mniej obowiązków na sobie, mogą się z zupełnem oddaniem poświęcić nowym powinnościom — porządek tego wymaga; lecz Siostry! wszystkie zarówno otwarte macie pole do działania i wszystkie z równą gorliwością pospieszcie zapewne do złożenia na ołtarzu Ojczyzny i cierpiącej ludzkości, co która posiada. Pieniądze, bielizna, rzeczy do ubrania dla chorych potrzebne, szycie, wszelka ręczna praca, — albo też starania z prawdziwą wykonane miłością — jednako są drogiemi skarbami dla cierpiących braci. —

Poznań dnia 24. Marca 1848.

*Jarochowska. A. Kolska. Konarska. Powelska. Stablewska Kordula.
Kwilecka Tekla. Sekr: Marja Bolewska.*

A

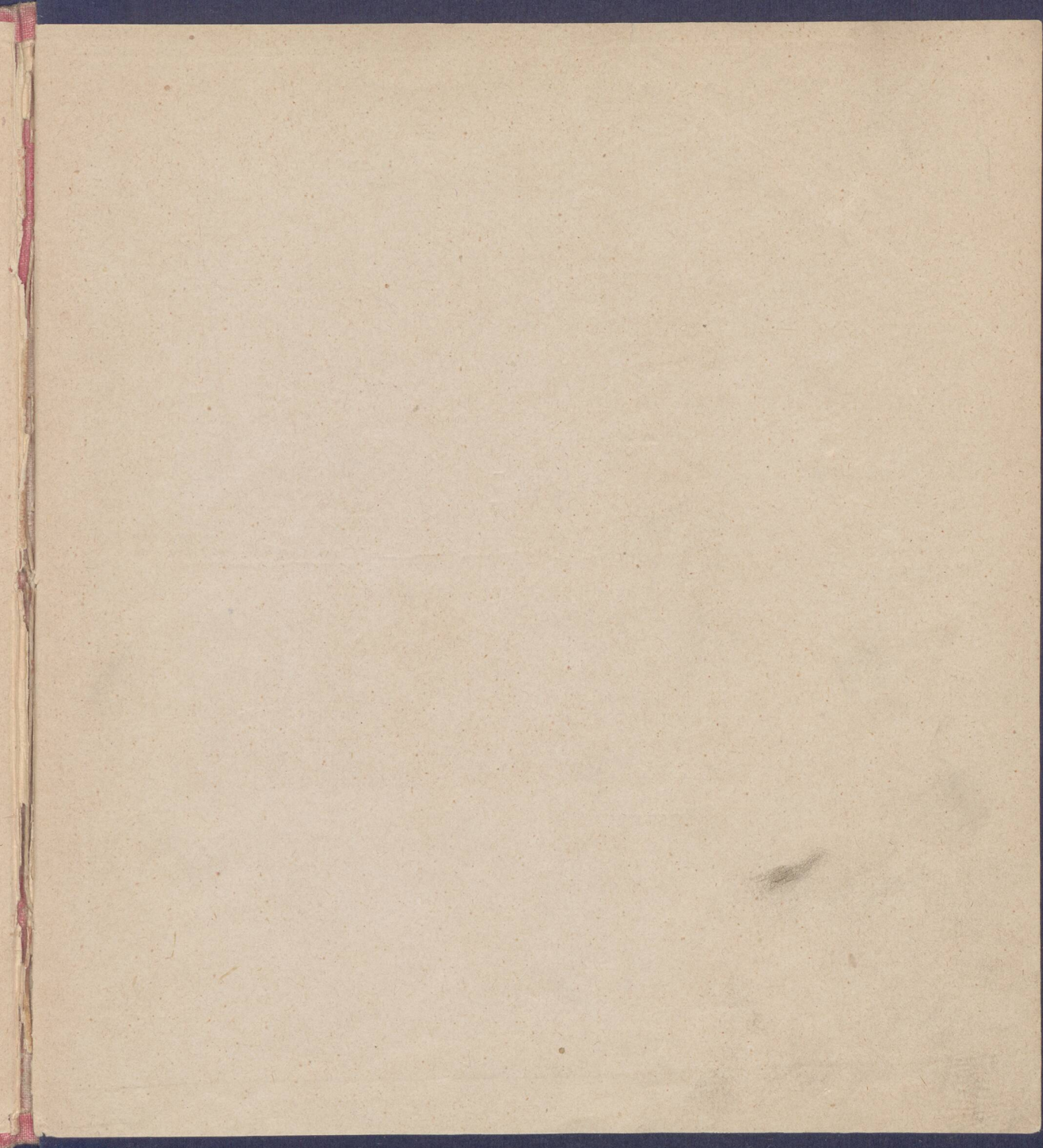
BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU

1
227635

342

227635.I

O d e z w a.

Polki!

Zabłyła pożądana chwila naszego wybawienia — lecz jest ona istotnie dopiero zara-
nieniem wielkiego dzieła, które żeby ukończyć zupełnie, potrzebuje jeszcze wielkich trudów,
wielkich poświęceń, a szczególnie połączonych usiłowań w każdym, by też i najdrobniejszym
zawodzie. — Chociażbyśmy obmyślali złożenie się najpomysłniejszych okoliczności dla spra-
wy naszej, widzimy jasno, że krew płynąć musi. Polki! naszym więc jest obowiązkiem przy-
spósobić i obmyśleć wszystko, co potrzebném jest do niesienia pomocy i ulgi braciom na-
szym, którzy krew przelewać będą, aby, gdy nadejdzie chwila cierpień ich, już wszy-
stko gotowem było i drobne starania nie odrywały nas od zupełnego oddania się służeniu
im. — Z tych powodów zawiązała się z kobiet *Opieka dla rannych*, której urządzenie niżej
wymieniemy. W wezwaniu osób do składek téjże Opieki brało się wzgląd na to, by wybrać
osoby te, które, mając mniej obowiązków na sobie, mogą się z zupełnem oddaniem poświęcić
nowym powinnościom — porządek tego wymaga; lecz Siostry! wszystkie zarówno otwarte ma-
cie pole do działania i wszystkie z równą gorliwością pospieszycie zapewne do złożenia na
ołtarzu Ojczyzny i cierpiącej ludzkości, co która posiada. Pieniądze, bielizna, rzeczy do u-
brania dla chorych potrzebne, szycie, wszelka ręczna praca, — albo też starania z prawdziwą
wykonane miłością — jednako są drogiemi skarbami dla cierpiących braci. —

Poznań dnia 24. Marca 1848.

Jarochowska. A. Kolska. Konarska. Powelska. Stablewska Kordula.
Kwilecka Tekla. Sekr: Marja Bolewska.

Urządzenie Opieki dla rannych.

Dyrekcja w Poznaniu.

Siostry należące do Dyrekcji, mają się zajmować, każda w swoim oddziale:

1. Ogólnym nadzorem.
2. Odbieraniem od Opiekunek każdej ulicy sprawozdania z uzbieranych składek i rzeczy, dwa razy na tydzień.
3. Wpisywaniem tychże w księgę do tego urządzoną.
4. Naradzaniami wspólnem i znoszeniem się wszystkich siostr Dyrekcji raz na tydzień. Tym sposobem zapobiegnie się temu, aby jeden oddział nie miał za wiele, drugi za mało koniecznych potrzeb.

Sekretarka.

Ma obowiązek wpisywania ogólnego czynności, żądań, odezwo i t. p. zatrudnień, które siostry Dyrekcji uznają za potrzebne.

Kassierka.

Ma się zajmować ogólnym wpisem dochodów i rozchodów wszystkich członków Dyrekcji, każdy oddział musi mieć osobną rubrykę.

Opiekunki.

Każda ulica stósownie do wielkości ma mieć dwie, trzy lub cztery Opiekunek — te mają się zajmować:

1. Podzieleniem dokładném pomiędzy siebie domów na Ulicy, gdzie uczęszczać z prozbami i w ogóle szukać pomocy w działaniu swoim.
2. Zbieraniem składek i potrzeb szpitalnych.
3. Pielęgowaniem i szczegółowym dozorem domów, gdzie ranni leżeć będą. Wolno im w razie potrzeby dobierać pomocniczki stałe, któreby z gorliwością i miłością odpowiadały tym świętym obowiązkom. —
4. Dwa razy na tydzień winne zdać sprawę siostrze Dyrekcji swego oddziału, z swych czynności, zasobów i odnosząc do kassy pieniądze uzbierane, zdawać rachunek z wydanych.

Skład Dyrekcji.

1. Poweńska
2. Kolska (matka)
3. Konarska
4. Jarochowska w zastępstwie Mielca-
rzewiczowa Rochowa.

5. Stablowska Kordula.
6. Kwilecka Tekla.
Sekretarka Marja Bolewska.
Kassierka Bibianna Moraczewska.

1. Pani Powelska.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice.

<i>Rynek. Opiekunki:</i>	Pani Kolska apteka- rzowa.	<i>Wodna. Opiekunki:</i>	Pani Krakowska.
	— Wenclewska.		— Poplińska.
	— Obrebowiczowa.	<i>Butelska Opiekunki:</i>	— Żupańska.
	— Siemiątkowska.	Pani Malinowska.	— Zdanowska.
<i>Jezuicka ulica Opie-</i>	Pani Kunkiel.	Panna Simon.	
<i>kunki:</i>	— Meszyńska.	<i>Szeroka. Opiekunki:</i>	Pani Remusowa.
	Panna Degurska.		— Ogrodowiczowa.

II. Pani Kolska.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice:

<i>Sty. Marcin. Opie-</i>	Pani Lipińska.		Pani Kamińska.
<i>kunki:</i>	— Szczepankiewi- czowa.	<i>Strzelecka. Opie-</i>	Pani Antoniewiczowa.
	— Kramarkiewiczowa	<i>kunki:</i>	— Wildin.
<i>Podgórna. Opiekunki</i>	Panna Korsak.	<i>Rybaki. Opiekunki:</i>	Pani Marja Bolewska.
			Pani Sarnecka.

III. Pani Konarska.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice:

<i>Pocztowa. Opiekunki:</i>	Panny Zawadzkie.		— Thiel.
<i>(Fryderykowska.)</i>	— Ziólecka F.	<i>Duże Garbary. Opie-</i>	Pani Leitgebrowa.
<i>Młyńska. Opiekunki:</i>	Pani Łuszczewska.	<i>kunki:</i>	— Cybulska.
	— Krotochwilowa.		— Hebanowska.
	— Salkowska.		— Motty.
<i>Małe Garbary. Opie-</i>	Pani Krzyżanowska.		— Mielcarzewicz.
<i>kunki.</i>	— Karpińska.		

IV. Mielcarzewiczowa Rochowa.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice:

<i>Aleje. Opiekunki.</i>	Pani Szymańska.	Pani Cegielska.
	— Dolńska.	— Stefańska.

<i>Plac Teatru (Wilhelmowska). Opiekunki:</i>	<i>Nowa ulica. Opiekunki.</i>	<i>Pani Jakubowska.</i>
<i>z prawej strony.</i>	<i>Pani Kaczkowska.</i>	<i>Panna Szymańska Katar.</i>
<i>z lewej strony.</i>	<i>Panna Gregor Emilja.</i>	<i>Pani Justyńska.</i>
	<i>Pani Nieszczotowa.</i>	<i>— Kolanowska.</i>
	<i>Panny Wolff.</i>	<i>Panny Mleckie.</i>
	<i>Panna Zakrzewska Franciszka.</i>	

V. Pani Stablewska Kordula.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice:

<i>Berlińska ulica. Opiekunki</i>	<i>Panna Kierska Teodora.</i>	<i>Piekary. Opiekunki</i>	<i>Pani Bukowiecka z córkami.</i>
	<i>— Moraczewska Bianna.</i>		<i>— Chelmińska.</i>
	<i>— Skalawska.</i>	<i>Rycerska. Opiekunki</i>	<i>Pani Baranowska Agnieszka.</i>
<i>Ogrodowa. Opiekunki.</i>	<i>Pani Zuchowska.</i>		<i>Panna Jeziorowska.</i>
	<i>— Krzywdzińska.</i>		

VI. Kwilecka Tekla.

Ma pod swoim nadzorem następujące ulice:

<i>Chwaliszewo. Opiekunki</i>	<i>Pani Kortakowa.</i>	<i>Pani Malczewska nauczycielowa.</i>
	<i>— Gałęzewska.</i>	
	<i>— Mioduszevska.</i>	<i>Wróniecka. Opiekunki</i>
	<i>— Lekszycka.</i>	<i>Pani Stęszewska.</i>
<i>Śródka. Opiekunki</i>	<i>Pani Sikorska.</i>	<i>— Wieland.</i>
		<i>— Łazarzewiczowa.</i>

Instrukcja

dla Sióstr Komitetu Opieki rannych na powiatach.

Tak się liczy na współzucie zamianowanych obywaterek, że się ich nie zapytano poprzednio czyli przyjmą, lub nie, na siebie obowiązki nałożone.

W każdym powiecie Siostry komitetowe mają podobne działania, jak Dyrekcja w Poznaniu. Winne naprzód zgromadzić się do dostatecznego naradzenia, a później wystarczającym będzie dwa razy na miesiąc. Na pierwszym posiedzeniu winne podzielić między siebie okolice powiatu. — Zająć się naprzód wybraniem opiekunek na każde miasteczko jedną, dwie, lub trzy, stosownie do wielkości tegoż, — a gdyby uznały potrzebnem dla miejscowych przyczyn, mogą i na powiaty dobrać także kilka opiekunek. Opiekunki powiatowe mają zdawać sprawę z wszystkiego Siostróm komitetu miejscowego: Siostry komitetowe zaś winny donosić o czynnościach swych i zasobach do Dyrekcji w Poznaniu dwa razy na miesiąc — 1 i 15. każdego miesiąca.

Wszystkie uzbierane zasoby mają być złożone u Sióstr komitetowych, a w razie potrzeby, Dyrekcja zawiadomi je, gdzie ich użyć potrzeba. Jeżeli gdzie daleko od Poznania toczono bój, — wtenczas gorliwsze i wolniejsze od obowiązków siostry, zgłoszą się do Dyrekcji, z chęcią udania się na miejsce cierpienia — i natychmiast zostają zaopatrzone we wszystko i wysłane tamże.

Posiedzenie Dyrekcji odbywa się co środę po kolei u jednej z sześciu Sióstr Dyrekcji.

Bióro i kassa są na ulicy Berlińskiej No. 32.

Wszystkie odezwy i zgłaszania z prowincji, tam adressowane być mają — do kassierki Biłbianny Moraczewskiej, lub do Sekretarki Marji Bolewskiej.

Komitety w powiatach.

Powiat Babimostki.

Gajewska z Wolsztyna.

Platerowa z Wroniaw.

Mielżyńska Franciszka
w Chobienicach.

Totudziecka w Dąbrowie.

Bukowski.

Emilija Szczaniecka z Pa-
kosławia.

Matecka w Lwówku.

Zółtowska Adamowa z Ur-
banowa.

Powiat Kościanski.

Kwilecka Walerowa z Ko-
bylnik.

Biegańska z Cykowka.

Szółdrska Józefowa z Po-
powa.

Powiat Krobski.

Chłapowska Anzelmowa
z Bonikowa.

Potworowska Gustawowa
z Goli.

Błociszewska Stanisławo-
wa z Smogorzewa.

Pruska Nazarowa z Szele-
jewa.

Stablewska z Wolenic.

— *Krotoszyński.*

Wierzbńska z Czarnego
Sadu.

Rychłowska z Zimnej wody
Grewe z Borku.

— *Międzychodzki.*

Kwilecka Arsenowa
z Kwilcza.

Kassjusz Antonina w Orze-
szkowie.

Pągowska z Kurnatowic.

— *Międzyrzeczycki.*

Bronikowska Henrietta
z Klastaw.

— *Obornicki.*

Grabowska Augustowa
z Górzewa.

Baranowska z Rożnowa.

Koszutska Klodylda z War-
gowa.

— *Ostrzeszowski.*

Rekowska z Rudniczysk
Kręska z Grabalina.

Wężykowa Katarzyna.

— *Odałanowski.*

Węgierska z Węgier.

Niemojewska z Chliwnik.

Brodowska Ludwikowa
z Psar.

— *Pleszewski.*

Taczanowska Ludwika
z Kączkowa.

Radomska Nepomucenowa.
z Rzegocina.

Powiat Poznański

Górzyńska Michałowa z Wi-
taszyc.

Krzyżańska z Góry.

Zarębina z Sadów.

Mycielska z Kobyłegopola.

— *Sreński*

Ostrowska z Gutów.

Szółdrska Wiktorowa z Bro-
dowa.

Aniela Swiszuńska z Koszut.

— *Szamotulski.*

Prusimska Teresa z Sarbi.
Tarnowska z Rudek.

Kamińska Salomea z Przy-
stanek.

Zapałowska w Szamotu-
łach.

Szramkiewiczowa w Sza-
motułach.

Kromczyńska w Wronkach.

— *Sreński.*

Raczyńska Barbara z Na-
chowa.

Działyska z Kurnika.

Stasińska w Bninie.

Szczaniecka z Boguszyna.

— *Wrzesiński.*

Mielżyńska Sewerynowa
z Miłosławia.

Ponińska Edwardowa
z Wrześni.

Otocka z Chwalibogowa.

— *Wschowski.*

Skórzewska Celestyna
z Gołanic.

Izydorowa Jaraczewska
z Lipna.

Leonowa Mielżyńska z Pa-
włowic.

Kierska Nikodemowa
w Wschowie.

Szymańska Professorowa
w Lesznie.

	Putjatycka Professorowa w Lesznie.	<i>Powiat Mogilnicki.</i>	Mlecka Leszczu.
	Jaraczewska Edwardowa w Lesznie		Malczewska z Kruchowa.
<i>Powiat Bydgoski.</i>	Moszczeńska z Żołędowa.	— <i>Szubiński.</i>	Kierska Romualdowa z Ma- łachowa z tych miejsc.
	Czapska z Bukowca.		Łubińska Antoniowa z Woli Czewojewo.
<i>Miasto Bydgoszcz.</i>	Sulerzycka.		Sadowska Konstantowa w Słupach.
	Derengowska Fanny. Logowa.		Demińska Teodorowa w Rozpetku.
<i>Powiat Chodzieski.</i>	Grabowska z Dziembowa.	— <i>Wągrowiecki.</i>	Radońska z Rudnicza.
	<u>Skorzewska Heliodorowa.</u> <u>z Pruchnowa.</u>		Bienkowska z Smuszewa.
— <i>Czarnkowski.</i>	Seredyńska w Jaktorowie.		Niezychowska z Żylic.
	Swiniarska Emilowa w Dembem.	— <i>Wyrzyski.</i>	Grabowska Izabella z Gry- lewa.
	Szołdrzyńska w Lubaszu.		Bnińska Konstantowa z Glesna.
— <i>Gnieźnieński.</i>	Dulińska w Sławnie.		Sikorska z Koszutowa.
	Koszutska Napoleonowa z Modliszewa.	<i>w Nakle</i>	Dzierzbicka w Witostawiu
	Węsierska Albinowa z Zakrzewa.	<i>Powiat Złotowski.</i>	Opiekunka Podgórska.
	Miszewska z Modliszewka.		Grabowska Edwardowa z Radowicy.
	Doktorowa Tycowa w Gnie- źnie.	<i>Ziemia Chełmińska.</i>	Grabowska Fulgentowa z Buczka.
— <i>Inowrocławski.</i>	Łączyńska z Kościelca.		Wilkrzycka z Ryńska.
	Kościelska Władysława.		Sulerzycka z Piątkowa.
	Mittelszted Franciszka w Sfelcach.		

Jalpa

Czcionkami K. Reyznera w Poznaniu na ulicy Garbarskiej.

